

Høringsnotat

21. mars 2014

Utkast til forskrifter ved innføring av ny uførepensjon i offentlig tjenstepensjon (overgangsregler, inntektsprøving og samordning)

Høringsfrist: 23. mai 2014

Innhold

1	INNLEDNING	3
2	OVERGANGSREGLER FOR UFØREPENSJON FRA LOVFESTET OFFENTLIG TJENESTEPENSJONSORDNING	5
2.1	Innledning.....	5
2.2	Videreføring av retten til uførepensjon	5
2.3	Pensjonisten har uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger fra folketrygden – overgangsforskriften kapittel 2.....	6
2.4	Pensjonisten har uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med en lavere uføregrad enn 2/3 uten rett til folketrygdytelse – overgangsforskriften kapittel 3	9
2.5	Pensjonisten har uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med en uføregrad på 2/3 eller mer uten rett til folketrygdytelse – overgangsforskriften kapittel 4	11
2.6	Barnetillegg – overgangsforskriften kapittel 5.....	13
3	OVERGANGSREGLER FOR SAMORDNING AV BRUTTOBEREGNEDE TJENESTEPENSJONER OG PERSONSKADETRYGD	16
3.1	Innledning.....	16
3.2	Overgangsregler for samordning av bruttopensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning og personskadetrygd med uføretrygd	16
3.3	Overgangsregler for samordning når det ytes både tjenstepensjon, personskadetrygd og uføretrygd fra folketrygden	19
3.4	Overgangsregler for samordning når det ytes både enke- og enkemannspensjon og uførepensjon fra tjenstepensjonsordning	20
4	UTFYLLENDE REGLER OM REDUKSJON AV UFØREPENSJON PÅ GRUNN AV INNTEKT OG OM ETTEROPPGJØR.....	21
4.1	Innledning.....	21
4.2	Utfyllende regler om reduksjon på grunn av inntekt	21
4.3	Utfyllende regler om etteroppgjør.....	22
5	UTKAST TIL FORSKRIFTER OM SAMORDNING.....	23
5.1	Innledning.....	23
5.2	Samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden når det også ytes uførepensjon fra tjenstepensjonsordning	23
5.3	Unntak fra samordning av AFP i offentlig sektor fra 65 år med uføretrygd ...	25
6	ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	27
7	UTKAST TIL FORSKRIFTER	28
7.1	Innledning.....	28
7.2	Utkast til overgangsforskrift for uførepensjon.....	28
7.3	Utkast til overgangsforskrift om samordning	33
7.4	Utkast til forskrift om inntektsprøving og etteroppgjør	35
7.5	Utkast til forskrift om samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd.....	36
7.6	Utkast til forskrift om unntak fra samordning av avtalefestet pensjon fra 65 år med uføretrygd.....	37

1 Innledning

Stortinget har vedtatt at uførepensjonsordningen i Statens pensjonskasse og de andre lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene skal legges om fra en bruttoordning til en nettoordning der pensjonen gis som et direkte tillegg til uføretrygden i folketrygden, se lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning). I tillegg til Statens pensjonskasse gjelder endringene pensjonsordningen for apotekvirksomhet mv., pensjonsordningen for sykepleiere og pensjonsordningen for stortingsrepresentanter og regjeringsmedlemmer.

Omleggingen av uførepensjonsordningen i de offentlige tjenstepensjonsordningene er en følge av at uførepensjonen i folketrygden legges om til en uføretrygd med endrede beregningsregler. Endringene i folketrygdens uføreordning ble vedtatt ved lov 16. desember 2011 nr. 59, og trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Etter planen skal endringene tre i kraft 1. januar 2015.

Det er nødvendig at den vedtatte omleggingen av uføreordningen i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene trer i kraft samtidig med den nye uføretrygden i folketrygden. På tilsvarende måte som i folketrygden er det nødvendig å gi bestemmelser om uførepensjon som utbetales når loven trer i kraft, jf. endringsloven 7. mars 2014 nr. 5 del V nr. 2:

”Departementet gir forskrifter om uførepensjon fra tjenstepensjonsordning som omfattes av loven her, og som utbetales når loven trer i kraft, herunder regler om barnetillegg og senere endringer i pensjonene.”

I kapittel 2 i høringsnotatet her redegjør departementet for et utkast til overgangsforordning om uførepensjon.

Selv om uførepensjonen fra offentlig tjenstepensjonsordninger blir nettoordninger som ikke skal samordnes med blant annet uføretrygden fra folketrygden, vil det fortsatt være bruttoberegnete tjenstepensjoner som ytes før fylte 67 år som skal samordnes med uføretrygden. En gruppe er de som mottar alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning ved særaldersgrense. En annen gruppe er bruttoberegnete enke- og enkemannspensjoner. I tillegg gjelder det enkelte pensjoner fra personskadetrygd (krigspensjon og særlovgivningen om yrkesskade). I et høringsnotat av 31. januar 2014 *Forslag til endringer i samordningsregelverket og visse andre justeringer ved innføring av nye regler for uføreytelser i offentlig tjenstepensjon og folketrygden* er det foreslått tilpassinger i samordningsloven og lovene om personskadetrygd. Departementet tar sikte på å fremme en lovproposisjon med justeringer i blant annet samordningsregelverket innen kort tid, slik at Stortinget kan behandle forslagene i vårsesjonen.

Reglene om justeringer i samordningsregelverket som vil bli foreslått i lovproposisjonen vil gjelde for nye pensjonstilfeller etter at det er innført ny uføretrygd i folketrygden. Det er dermed nødvendig med overgangsregler for bruttoberegnete pensjoner som samordnes og utbetales når de nye reglene trer i kraft. I kapittel 3 i høringsnotatet her redegjør departementet for et utkast til overgangsforordning.

I forbindelse med at uføreordningen i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene legges om, er det også vedtatt nye regler om reduksjon av uførepensjon på grunn av arbeidsinntekt i tråd med reglene som er vedtatt for uføretrygd fra folketrygden. På samme måte som i folketrygden skal det foretas et etteroppgjør dersom det er utbetalt for mye eller for lite uførepensjon. I kapittel 4 i høringsnotatet her redegjør departementet for et utkast til forskrift med utfyllende regler om disse forhold.

Kapittel 5 omhandler utkast til to samordningsforskrifter for kombinasjoner av bruttoberegnet tjenstepensjon og uføretrygd.

Økonomiske og administrative konsekvenser av forslagene omtales i kapittel 6, mens utkast til forskrifter framgår av kapittel 7.

2 Overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning

2.1 Innledning

Uførepensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger som innvilges med virkningstidspunkt før 1. januar 2015 er beregnet som bruttopensjoner (gamle regler), og i de fleste tilfeller samordnet med andre samordningspliktige ytelser. Dette kapitlet omtaler utkast til forskrift med overgangsregler for disse pensjonene, som en oppfølging av de føringer som er gitt i Prop. 202 L (2012–2013) *Endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning)*. Under Stortingets behandling av proposisjonen sluttet arbeids- og sosialkomiteen seg til forslagene i proposisjonen, jf. Innst.126 L (2013-2014).

Departementet foreslo i Prop. 202 L (2012–2013) at de som mottar uførepensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger når de nye reglene trer i kraft (overgangstidspunktet), får beholde det samme beløpet (før skatt) i uførepensjon som de hadde før overgangstidspunktet. For en spesiell gruppe ble det foreslått å gi kompensasjon for økt skatt, se avsnitt 2.5.

I avsnitt 2.2 omtales videreføring av retten til uførepensjon, herunder hvordan en skal forholde seg ved endringer i ytelsene fra folketrygden. Avsnittene 2.3, 2.4 og 2.5 gir nærmere regler om omregning av uførepensjon for forskjellige grupper av pensjonister. Avsnitt 2.6 omhandler overgangsregler for barnetillegg.

Utkast til overgangsforskrift for uførepensjon er tatt inn i avsnitt 7.2.

2.2 Videreføring av uførepensjon

Forskriften kommer til anvendelse i de tilfeller der det er innvilget eller blir innvilget uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning med virkningstidspunkt før 1. januar 2015, se utkastet til forskrift § 1. I § 3 i utkastet slås det fast at uførepensjon skal videreføres som ny uførepensjon, jf. også definisjonen i § 2 bokstav b. Det innebærer at uførepensjon som er innvilget uten at arbeidsevnen er varig nedsatt, går over til midlertidig uførepensjon, mens de øvrige fortsatt skal betegnes som uførepensjon.

Det er presisert i forskriften at også uførepensjon som er innvilget med uføregrad lavere enn 20 prosent, eller med uføregrad på 50 prosent eller høyere uten at det er innvilget ytelser fra folketrygden, skal videreføres, se § 3 bokstavene a og b. Dette gjelder tilfeller der det ikke lenger vil bli gitt uførepensjon etter de nye reglene som er vedtatt for de lovfestede tjenstepensjonsordningene.

Etter overgangstidspunktet gjelder de ordinære reglene i lovene om offentlig tjenstepensjon, se forskriftutkastet § 4. Dette innebærer blant annet at pensjonene skal inntektsprøves etter nye regler, og at uføregraden som hovedregel ikke skal endres selv om pensjonen reduseres på grunn av inntekt.

Det forekommer at det er innvilget gammel uførepensjon uten at det er innvilget ytelse fra folketrygden, men at det senere blir innvilget uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger. Etter § 4 andre ledd skal uførepensjonen i slike tilfeller beregnes fullt ut etter tjenstepensjonslovene, det vil si de reglene som gjelder etter overgangstidspunktet. Det samme foreslås å gjelde når det er innvilget gammel uførepensjon i kombinasjon med arbeidsavklaringspenger, og det senere innvilges uføretrygd.

2.3 Pensjonisten har uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger fra folketrygden – overgangsforskriften kapittel 2

Departementet la i Prop. 202 L (2012–2013) opp til at personer som på overgangstidspunktet mottar uførepensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger og uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger fra folketrygden, skal beholde det samme beløpet (før skatt) i uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen som de hadde på overgangstidspunktet.

Departementet foreslår at dette gjennomføres ved at uførepensjonen utmåles etter reglene for ny netto uførepensjon i tjenstepensjonslovene, men at det legges til grunn et fiktivt pensjonsgrunnlag. Dette grunnlaget reguleres i samsvar med senere endringer i folketrygdens grunnbeløp, se utkastet til overgangsforskrift § 5. Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes på en slik måte at den nye netto uførepensjonen blir lik uførepensjonen på overgangstidspunktet når en benytter satsene som er vedtatt i lov om Statens pensjonskasse § 28 første ledd og tilsvarende bestemmelser for de andre lovfestede tjenstepensjonsordningene. Til sammenligning foreslås det også i folketrygden et opplegg med et fiktivt beregningsgrunnlag ved omregning av uførepensjon til uføretrygd. Det vises til høringsnotat av 31. januar 2014 *Forslag til enkelte tilpasninger i deler av folketrygdens regelverk som følge av innføring av ny uføretrygd.*

Det fiktive pensjonsgrunnlaget skal etter utkastet til overgangsforskrift § 6 fastsettes ved at det tas utgangspunkt i det årsbeløpet gammel uførepensjon utgjør etter samordning med uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger fra folketrygden. Eventuelle barnetillegg regnes ikke med. Det samordnede årsbeløpet justeres når uførepensjonen er beregnet for mindre enn full tjenestetid og lavere uføregrad enn 100 prosent. Justeringen skjer ved at beløpet divideres med tjenestetid og multipliseres med full tjenestetid, og divideres med uføregrad og multipliseres med 100.

Det beløpet som går fram, etter eventuell justering for tjenestetid og/eller uføregrad, omregnes til et fiktivt pensjonsgrunnlag på følgende måte:

- a) Beløp mindre enn 33 040 kroner divideres med 0,09
- b) Beløp på 33 040 kroner eller mer, men ikke større enn 37 886 kroner, fratrekkes 22 027 kroner. Differansen divideres med 0,03
- c) Beløp på 37 887 eller mer tillegges 326 873 kroner. Summen divideres på 0,69

Beløpene som ligger til grunn for omregning til et fiktivt pensjonsgrunnlag, er basert på en antatt verdi på grunnbeløpet per 1. mai 2014 (88 106 kroner). Disse beløpene må justeres når grunnbeløpet fastsettes.

Den nye netto uførepensjonen beregnes som summen av 25 prosent av folketrygdens grunnbeløp (G) begrenset til 6 prosent av pensjonsgrunnlaget, og 3 prosent av pensjonsgrunnlaget opptil 12 G. I tillegg gis det 66 prosent for inntekt mellom 6 og 12 G, og det gis dermed i alt 69 prosent for denne delen av pensjonsgrunnlaget. Med utgangspunkt i disse satsene kan vi regne oss tilbake til hvilket pensjonsgrunnlag som er nødvendig for å oppnå en gitt pensjonsstørrelse med det nye regelverket. Det er denne operasjonen som skjer når det fiktive pensjonsgrunnlaget skal fastsettes.

Grenseverdiene 33 040 og 37 877 kroner følger av parameterne i den nye uførepensjonsordningen. Det høyeste pensjonsgrunnlaget som man kan ha før $0,25 G$ er mindre enn 6 prosent av pensjonsgrunnlaget, er $0,25G/0,06 = 4,17 G$. Et slikt pensjonsgrunnlag gir med de nye beregningsreglene en pensjon på 33 040 kroner med et grunnbeløp på 88 106 kroner. Den høyeste pensjonen som kan utbetales uten at tilleggssatsen på 66 prosent for pensjonsgrunnlag over 6 G skal komme til anvendelse er $0,25 G + 0,03 \times 6 G = 0,43 G$, som er 37 877 kroner med et grunnbeløp på 88 106 kroner.

Det innebærer at dersom uførepensjon etter samordning ikke overstiger 33 040 kroner, vil pensjonen beregnes som 9 prosent av pensjonsgrunnlaget. Dersom uførepensjon etter samordning overstiger 33 040 kroner, men ikke 37 877 kroner, vil pensjonen beregnes som 3 prosent av pensjonsgrunnlaget tillagt $0,25 G$ (22 027 kroner med et grunnbeløp på 88 106 kroner). Uførepensjoner etter samordning over 37 877 kroner vil beregnes som summen av 3 prosent av pensjonsgrunnlaget, 66 prosent av pensjonsgrunnlaget som overstiger 6 G og $0,25 G$. Formulert på en annen måte utgjør uførepensjonen 69 prosent av pensjonsgrunnlaget, fratrukket differansen mellom 66 prosent av 6 G og $0,25 G$ (326 873 kroner med et grunnbeløp på 88 106 kroner).

For at uførepensjonen skal utbetales med samme beløp som før, må derfor det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes til pensjon etter samordning dividert på 0,09, for pensjoner som ikke overstiger 33 040 kroner. For pensjoner mellom 33 040 og 37 877 kroner må det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes til differansen mellom pensjon etter samordning og 22 027 kroner, deretter dividert på 0,03. For pensjoner som overstiger 37 877 kroner må det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes som summen av pensjonen etter samordning og 326 873 kroner, dividert på 0,69.

Som nevnt over framgår det av utkastet til overgangsforskrift § 4 at bestemmelsene i tjenstepensjonslovene gjelder etter at ny uførepensjon er beregnet etter forskriften. I § 5 første ledd er det bestemt at pensjonen skal utmåles etter reglene i tjenstepensjonslovene. Dette innebærer blant annet at dersom uføregraden eller tjenestetiden endres, skal uførepensjonen beregnes på nytt, men fortsatt med utgangspunkt i det fiktive pensjonsgrunnlaget. Ved arbeidsinntekt utover det som ligger til grunn for beregningen av ytelsen, skal uførepensjonen inntektsavkortes etter de ordinære reglene for inntektsavkorting som skal gjelde i ny uførepensjon i offentlige tjenstepensjonsordninger.

Eksempel 2.1 illustrerer overgangstilfeller i tre typetilfeller.

I den første kolonnen utgjør uførepensjonen etter samordning 30 000 kroner, og dette beløpet ligger under grenseverdien på 33 040 kroner. Denne grenseverdien er den høyeste pensjonen som kan betales ut der begrensingsregelen om at kronebeløpet på 0,25 G ikke skal overstige 6 prosent av pensjonsgrunnlaget gjelder. Den uførepensjonen de får med de nye reglene for uførepensjon vil derfor være 6 prosent av pensjonsgrunnlaget pluss 3 prosent av pensjonsgrunnlaget. For å finne det fiktive pensjonsgrunnlaget må vi derfor dele på 9 prosent. Når vi deler uførepensjonen etter samordning med 9 prosent får vi et fiktivt pensjonsgrunnlag på 333 333 kroner, og dette pensjonsgrunnlaget gir ny netto uførepensjon på samme nivå som dagens uførepensjon etter samordning.

Eksempel 2.1 Overgangstilfeller ved uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon og uførepensjon fra folketrygden

Uførepensjon før 2015	30 000 kroner	18 000 kroner	50 000 kroner
Tjenestetidsbrøk	30/30	30/30	25/30
Uføregrad	100 %	50 %	100 %
Justering for tjenestetid og uføregrad	30 000 kroner	36 000 kroner	60 000 kroner
Fiktivt pensjonsgrunnlag	$30\,000/0,09$ = 333 333 kroner	$(36\,000 - 22\,027)/0,03$ = 465 767 kroner	$(60\,000 + 326\,873)/0,69$ = 560 686 kroner
Ny netto uførepensjon	$88\,106 \times 0,25 = 22\,027$ Begrenses til: $0,06 \times 333\,333 = 20\,000$ $+ 0,03 \times 333\,333 = 10\,000$ 30 000 = 30 000 kroner	$88\,106 \times 0,25 = 22\,027$ $+ 0,03 \times 465\,767 = 13\,973$ 36 000 $36\,000 \times 0,5 = 18\,000$ = 18 000 kroner	$88\,106 \times 0,25 = 22\,027$ $+ 0,03 \times 528\,636 = 15\,859$ $+ 0,69 \times 32\,050 = 22\,114$ 60 000 $60\,000 \times 25/30 = 50\,000$ = 50 000 kroner

I den andre kolonnen er uførepensjonen etter samordning, når den korrigeres for uføregrad, mellom grenseverdiene 33 040 kroner og 37 886 kroner. I dette intervallet må det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes slik at 3 prosent av det fiktive pensjonsgrunnlaget pluss 0,25 G (22 027 kroner) blir lik dagens uførepensjon etter samordning, dvs. at det fiktive pensjonsgrunnlaget blir differansen mellom uførepensjon etter samordning og 22 027 kroner, deretter dividert på 0,03.

I den tredje kolonnen er uførepensjonen etter samordning 37 886 kroner når den korrigeres med tjenestetidsbrøken. Over denne grenseverdien må det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes slik at 69 prosent av det fiktive pensjonsgrunnlaget, fratrukket differansen mellom 66 prosent av 6 G og 0,25 G (326 873 kroner med et grunnbeløp på

88 106 kroner), blir lik dagens uførepensjon etter samordning. Det vil si at vi må tillegge uførepensjonen etter samordning 326 873 kroner og deretter dividere summen med 0,69.

2.4 Pensjonisten har uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med en lavere uføregrad enn 2/3 uten rett til folketrygdytelse – overgangsforskriften kapittel 3

Personer med uførepensjon med uføregrad mindre enn 2/3 som ikke har folketrygdytelse ved overgangen til ny uførepensjon i offentlig tjenstepensjon, vil få noe høyere skatt fordi de mister et halvt særfradrag. I Prop. 202 L (2012–2013) opplyste departementet om at det i skatteproposisjonen for 2013 ble varslet at det vil bli gitt overgangsregler som reduserer skatteskjerpelsen for denne gruppen. Disse overgangsreglene er nå regulert i forskrift om endringer i skattereglene for uførepensjon, fastsatt av Finansdepartementet 4. oktober 2013.

Denne gruppen omfatter for det første pensjonister med uføregrad lavere enn 50 prosent, herunder pensjonister med uføregrad lavere enn 20 prosent som får beholde pensjonen etter utkastet til overgangsforskrift § 3 andre ledd bokstav a. I tillegg omfatter denne gruppen pensjonister med uføregrad på 50 prosent eller høyere, uten at det er innvilget folketrygd, jf. § 3 andre ledd bokstav b.

Også for denne gruppen foreslår departementet at pensjonen skal utmåles etter reglene for ny uførepensjon, det vil si at det gis en tilleggssats på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget for inntekter opp til 6 G. Tilleggssatsen gis til alle i denne gruppen, også når uføregraden er 50 prosent eller mer. Det vises til utkastet til overgangsforskrift § 7.

Departementet foreslår at det fiktive pensjonsgrunnlaget for denne gruppen fastsettes ved at det tas utgangspunkt i det faktiske pensjonsgrunnlaget, se utkastet til overgangsforskrift § 8. Siden uførepensjonen ikke er samordnet, er det en entydig sammenheng mellom pensjonsgrunnlaget og pensjonen med full tjenestetid. Uførepensjonen er dessuten proporsjonalt avhengig av uføregraden. Derfor kan det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes direkte ut fra det faktiske pensjonsgrunnlaget, som omregnes til et fiktivt pensjonsgrunnlag på følgende måte:

- a) Beløp mindre enn 417 169 kroner multipliseres med 0,88
- b) Beløp større enn 417 168 kroner multipliseres med 0,95652 og deretter fratrekkes 31 922 kroner

Beløpene som ligger til grunn for omregning til fiktivt pensjonsgrunnlag er basert på en antatt verdi på grunnbeløpet for 1. mai 2014 (88 106 kroner). Disse beløpene må justeres når grunnbeløpet fastsettes.

Som nevnt ovenfor fastsettes det fiktive pensjonsgrunnlaget for denne gruppen ut fra størrelsen på det faktiske pensjonsgrunnlaget og ikke ut fra størrelsen på uførepensjonen. Det må tas hensyn til at tilleggssatsen på 66 prosent skal regnes fra første krone på grunn av at denne gruppen ikke har folketrygdytelse. For øvrig er

grenseverdiene og faktorene i bokstav a og b fastsatt ut fra samme prinsipper som i avsnitt 2.3.

Ved senere endringer i uføregrad eller tjenestetid skal uførepensjonen også i disse tilfellene beregnes på nytt etter reglene for ny uførepensjon, men fortsatt med utgangspunkt i det fiktive pensjonsgrunnlaget. Ved arbeidsinntekt utover det som ligger til grunn for beregningen av ytelsen, skal uførepensjonen inntektsavkortes etter de ordinære reglene for inntektsavkorting som skal gjelde i ny uførepensjon i offentlig tjenstepensjon.

Eksempel 2.2 illustrerer disse overgangstilfellene i to typetilfeller.

Eksempel 2.2 Overgangstilfeller ved uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med uføregrad lavere enn 2/3 uten rett til en folketrygdytelse

Pensjonsgrunnlag før 2015	350 000 kroner	500 000 kroner
Tjenestetidsbrøk	30/30	30/30
Uføregrad	50 %	50 %
Pensjon før 2015	$350\,000 \times 0,66 \times 0,5$ = 115 500 kroner	$500\,000 \times 0,66 \times 0,5$ = 165 500 kroner
Fiktivt pensjonsgrunnlag	$350\,000 \times 0,88$ = 308 000	$500\,000 \times 0,95652 - 31\,922$ = 446 338
Ny uførepensjon	$88\,106 \times 0,25 = 22\,027$ Begrenses til: $0,06 \times 308\,000 = 18\,480$ $+ 0,03 \times 308\,000 = 9\,240$ $+ 0,66 \times 308\,000 = 203\,280$ 231 000 $231\,000 \times 0,5 = 115\,500$ kroner	$88\,106 \times 0,25 = 22\,027$ $+ 446\,338 \times 0,03 = 13\,390$ $+ 446\,338 \times 0,66 = 294\,583$ = 330 000 $330\,000 \times 0,5 = 165\,000$ kroner

Med tilleggsatsen på 66 prosent fra første krone er den høyeste pensjonen som kan utbetales 275 332 kroner ($0,25 G + 0,69 \times 0,25 G / 0,06$) der begrensingsregelen på kronebeløpet er bindende. Det er benyttet et grunnbeløp på 88 106 kroner. Med dagens regler vil dette innebære at pensjonsgrunnlag er på 417 169 kroner. For pensjonsgrunnlag lavere enn dette vil derfor uførepensjonen i det nye systemet utbetales med en prosentsats lik 75 prosent (summen av 69 prosent og 6 prosent). For pensjonsgrunnlag over dette nivået vil uførepensjonen utgjøre 69 prosent av det fiktive pensjonsgrunnlaget tillagt 0,25 G.

I kolonne 1 er pensjonsgrunnlaget 350 000 kroner, dvs. under 417 169 kroner. Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes ut fra størrelsen på det faktiske pensjonsgrunnlaget. Det fiktive pensjonsgrunnlaget vil da fastsettes til 88 prosent ($0,66/0,75$) av det faktiske pensjonsgrunnlaget.

I kolonne 2 er pensjonsgrunnlaget 500 000 kroner, dvs. over 417 169 kroner. Det fiktive pensjonsgrunnlaget vil da fastsettes til 95,652 prosent (0,66/0,69) av det faktiske pensjonsgrunnlaget, og deretter fratrekkes 31 922 kroner (0,25 G /0,69).

2.5 Pensjonisten har uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med en uføregrad på 2/3 eller mer uten rett til folketrygdtylse – overgangsforskriften kapittel 4

Omleggingen av skattereglene for uføreytelser kan føre til at personer med uførepensjon med uføregrad minst 2/3 som ikke har ytelse fra folketrygden, får en relativt stor reduksjon i ytelsen etter skatt dersom disse pensjonene skal løpe videre som bruttopensjoner. Finansdepartementet uttalte i forbindelse med forslag til endringer i skattereglene for uføreytelser i Prop. 1 LS (2012–2013) at det for personer som mottar uførepensjon fra Statens pensjonskasse med uføregrad på minst 2/3 som ikke har ytelse fra folketrygden, kan være mest hensiktsmessig å tilpasse brutto uførepensjon fra Statens pensjonskasse. Finansdepartementet uttalte videre at man ville avvente tilpassingen av uføreytelsen fra offentlige tjenstepensjonsordninger før man vurderer om det er nødvendig å innføre særregler i skattesystemet for denne gruppen. I Prop. 202 L (2012–2013) uttalte det daværende Arbeidsdepartementet at denne gruppen bør få tilpasset uførepensjonen, slik at ytelsen etter skatt blir på samme nivå som tidligere. Det vil si at uførepensjonen blir fastsatt i henhold til skattereglene på overgangstidspunktet og omregnet på tilsvarende måte som det er foreslått for uførepensjon fra folketrygden. Ved omregningen må det tas hensyn til at utbetalinger i årets første fire måneder fram til oppjusteringen av grunnbeløpet med virkning fra 1. mai, er lavere enn for de resterende åtte måneder.

Også for denne gruppen foreslår departementet at pensjonen skal utmåles etter reglene for ny uførepensjon med tillegg av en sats på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget for inntekter opp til 6 G. Det vises til utkastet til overgangsforskrift § 9.

Departementet foreslår at det fiktive pensjonsgrunnlaget for denne gruppen fastsettes slik at det gis kompensasjon for økt skatt, se utkastet til overgangsforskrift § 10. Det vil si at uførepensjon før skatt vil bli noe høyere enn før omregningstidspunktet. Utbetalt pensjon skal gi en årlig inntekt etter skatt som svarer til den årlige inntekten etter skatt personen hadde som mottaker av uførepensjon. Dersom uføregraden er 100 prosent og uførepensjonisten har full tjenestetid, vil inntekt etter skatt bli på om lag samme nivå som med dagens uførepensjon og dagens skatteregler, mens det kan bli noe avvik dersom uføregraden er lavere og dersom uførepensjonen er redusert på grunn av manglende tjenestetid. Månedlig inntekt etter skatt blir imidlertid ikke nødvendigvis lik, som følge av at reglene om forskuddstrekk av skatt er forskjellige for pensjonsinntekter og lønnsinntekter.

At inntekt etter skatt blir på om lag samme nivå, forutsetter at pensjonisten ikke har andre inntekter enn uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen og ingen fradrag utover standard fradrag. For personer i denne gruppen som har andre inntekter eller andre fradrag utover standard fradrag, vil inntekt etter skatt avvike fra dagens nivå.

Det fiktive pensjonsgrunnlaget må fastsettes med bakgrunn i forskjellene i reglene for beskatning av uførepensjon og arbeidsinntekt i 2014. Det vil si at det kompenseres for bortfall av skattebegrensingsregelen, bortfall av særfradrag for uførhet, økt trygdeavgift og endrede regler for minstefradraget i alminnelig inntekt.

Forskjellen i beskatning varierer mellom ulike inntektsnivåer. Den konkrete regne-regelen for å fastsette det fiktive pensjonsgrunnlaget vil derfor avhenge av nivået på uførepensjonen.

Beregningsfaktorene som er angitt i utkast til overgangsforskrift § 10 andre ledd bokstav a – k er basert på skattereglene som er vedtatt for 2014, et anslag på nytt grunnbeløp fra 1. mai 2014 på 88 106 kroner og et gjennomsnittlig grunnbeløp for 2014 på 87 152 kroner. Dette må justeres når grunnbeløpet per 1. mai 2014 er fastsatt.

Også for denne gruppen skal uførepensjonen beregnes på ny etter reglene for ny uførepensjon dersom uføregrad eller tjenestetiden endres, med utgangspunkt i det fiktive pensjonsgrunnlaget. Ved arbeidsinntekt utover det som ligger til grunn for beregningen av ytelsen, skal uførepensjonen inntektsavkortes etter de ordinære reglene for inntektsavkorting som skal gjelde i ny uførepensjon i offentlig tjeneste-pensjon.

Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes ut fra størrelsen på det reelle pensjonsgrunnlaget, og justert for de nye skattereglene. Siden skatten beregnes på bakgrunn av årsinntekt, må det faktiske pensjonsgrunnlaget i desember 2014 justeres for endringer i G i løpet av året.

Justeringen for nye skatteregler foregår ved at man i det aktuelle inntektsintervallet justerer uførepensjonen for forholdet mellom marginals-katten på uførepensjon og arbeidsinntekt og for differansen på skattemessig verdi av fradrag for uførepensjon og arbeidsinntekt, dividert på den aktuelle marginals-katten for uførepensjon.

Det er fem ulike kombinasjoner av marginals-katt og fradrag for uførepensjon, og seks ulike kombinasjoner av marginals-katt og fradrag for arbeidsinntekt. I tillegg tas det hensyn til begrensingsregelen for kronebeløpet på 0,25 G som slår inn dersom det fiktive pensjonsgrunnlaget overstiger 4,17 G. Det gir til sammen 11 ulike intervaller for hvordan det fiktive pensjonsgrunnlaget skal fastsettes ut fra størrelsen på det faktiske pensjonsgrunnlaget. Det er imidlertid bare de fem intervallene med høyest inntekt som gjelder for pensjonsgrunnlag over 355 000 kroner. De øvrige seks er tatt med for fullstendighetens skyld, men vil trolig ikke komme til anvendelse.

Eksempel 2.3 illustrerer disse overgangstilfellene i to typetilfeller.

Eksempel 2.3 Overgangstilfeller ved uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon med uføregrad 2/3 eller høyere uten rett til en folketrygdytelse

Pensjonsgrunnlag 31.12.2014	303 284 kroner	505 473 kroner
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag	300 000	500 000
Tjenestetidsbrøk	30/30	30/30
Uføregrad	100 %	100 %
Pensjon før skatt for 2014	300 000×0,66 = 198 000 kroner	500 000×0,66 = 330 000 kroner
Pensjon etter skatt for 2014	190 773 kroner	264 894 kroner
Fiktivt pensjonsgrunnlag	300 000×0,82167 + 75 662 =322 163 kroner	500 000×1,01325 – 20 781 =485 844 kroner
Gjennomsnittlig fiktivt pensjonsgrunnlag	=318 675	= 480 583
Ny uførepensjon før skatt for 2014	87 152×0,25=21 788 Begrenses til: 0,06×318 675=19 120 +0,03×318 675= 9 560 +0,66×318 675= <u>210 326</u> 239 006	87 152×0,25 = 21 788 +0,03×480 583= 14 417 +0,66×480 583= <u>317 185</u> 353 390
Ny uførepensjon etter skatt for 2014	190 772 kroner	264 894 kroner

2.6 Barnetillegg – overgangsforskriften kapittel 5

Ved lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning) er det vedtatt å videreføre reglene om at barnetillegg til uførepensjon i de lovfestede offentlige tjenstepensjonsordningene gis til barnet fyller 18 år. Barnetillegget skal imidlertid beregnes med en lavere sats enn tidligere. Det framgår av Prop. 202 L (2012–2013) at departementet tar sikte på å foreslå som en overgangsregel at personer som mottar barnetillegg til uførepensjon når den nye ordningen trer i kraft, skal få beholde barnetillegget uendret etter at den nye ordningen har trådt i kraft. Antall barn det ytes barnetillegg for vil ofte endre seg, og departementet pekte i proposisjonen på at det må vurderes hvordan dette skal påvirke nivået for samlet barnetillegg. Departementet uttalte at det tok sikte på å gi nærmere overgangsregler i forskrift.

Etter utkastet til overgangsforskrift § 11 skal barnetillegg som er innvilget før den nye ordningen trer i kraft, videreføres med det beløp tillegget utgjør på overgangs-

tidspunktet. Departementet foreslår i § 12 at det defineres et referansebeløp som utgjør summen av barnetilleggene på overgangstidspunktet, beregnet med hel uføregrad og full tjenestetid. Referansebeløpet skal reguleres på samme måte som uførepensjon for øvrig, det vil si i samsvar med folketrygdens grunnbeløp.

Det er to grunner til at det er nødvendig å definere et referansebeløp:

1. Uføregraden kan endre seg, og da må barnetilleggene opp- eller nedjusteres i forhold til barnetillegg ved 100 prosent uføregrad.
2. Uførepensjonisten kan få flere barn, og da må begrensingsregelen for beregning av barnetillegg for eventuelt "nye" barn etter at den nye ordningen er trådt i kraft ta utgangspunkt i en hel ytelse.

Barnetillegget fastsettes til referansebeløpet. Dersom uførepensjonen er beregnet for mindre enn full tjenestetid og lavere uføregrad enn 100 prosent, reduseres barnetillegget forholdsmessig. Det vises til utkastet til overgangsforskrift § 13.

Når ett eller flere av barna som det er innvilget barnetillegg for før 1. januar 2015 blir 18 år, må barnetillegg for øvrige barn reberegnes. Nytt referansebeløp beregnes for det antallet barn som fortsatt forsørgeres og som det var innvilget barnetillegg for før den nye ordningen trådte i kraft. Det vises til utkast til overgangsforskrift § 12 andre ledd.

I utkastet til overgangsforskrift § 14 foreslår departementet en begrensingsregel når det innvilges nye barnetillegg etter at den nye ordningen trer i kraft. Den innebærer at det gis barnetillegg for "nye" barn bare dersom summen av barnetillegg for samtlige forsørgede barn beregnet etter de nye reglene, med full tjenestetid og hel uførhet, er høyere enn referansebeløpet. Differansen utbetales som barnetillegg for nye barn. Dersom uførepensjonen er beregnet for mindre enn full tjenestetid og lavere uføregrad enn 100 prosent, reduseres beløpet forholdsmessig.

Eksempel 2.4 illustrerer to typetilfeller for overgangsregler for barnetillegg

Eksempel 2.4 Overgangsregler for barnetillegg

Pensjonsgrunnlag	300 000 kroner	600 000 kroner
Tjenestetidsbrøk	30/30	30/30
Uføregrad	50 %	100 %
Forsørgede barn før 2015	1	2
Barnetillegg før 2015	$300\,000 \times 0,066 \times 0,5$ = 9 900 kroner	$600\,000 \times 0,066 \times 2$ = 79 200 kroner
Referansebeløp	$300\,000 \times 0,066$ = 19 800 kroner	$600\,000 \times 0,066 \times 2$ = 79 200 kroner
Forsørgede barn etter 2015	2	3
Nytt barnetillegg	Maks av $(300\,000 \times 2 \times 0,04 - 19\,800; 0) \times 0,5$ = 2 100 kroner	Maks av $(528\,636 \times 3 \times 0,04 - 79\,200; 0)$ = 0 kroner
Sum barnetillegg	$9\,900 + 2\,100$ = 12 000 kroner	79 200 kroner

Beregningene forutsetter en verdi på grunnbeløpet på 88 106 (anslått verdi fra 1. mai 2014).

I kolonne 1 forutsettes det at det etter innføringen av den nye ordningen forsørges to barn, hvorav det ble innvilget barnetillegg for et av barna etter dages regler. Fullt barnetillegg for to barn etter den nye ordningen utgjør 24 000 kroner ($2 \times 0,04 \times 300\,000$). Fullt barnetillegg for ett barn etter dages regler utgjør 19 800 kroner ($0,066 \times 300\,000$). Differansen mellom fullt barnetillegg for to barn etter de nye reglene og fullt barnetillegg for ett barn etter dages regler utgjør 4 200 kroner ($24\,000 - 19\,800$). Det er forutsatt en uføregrad på 50 prosent, og barnetillegg utbetalt etter de nye reglene er derfor 2 100 ($4\,200 \times 0,5$).

I kolonne 2 forutsettes det at det etter innføringen av den nye ordningen forsørges tre barn, hvorav det ble innvilget barnetillegg for to av barna etter dages regler. Fullt barnetillegg for tre barn etter den nye ordningen utgjør $3 \times 0,04 \times 528\,636 = 63\,436$ kroner. I dette eksempelet er pensjonsgrunnlaget over 6 G, og det beregnes kun barnetillegg av pensjonsgrunnlag opp til 6 G, dvs. 528 636 kroner med et grunnbeløp på 88 106. Fullt barnetillegg for to barn etter dages regler utgjør $2 \times 0,066 \times 600\,000 = 79\,200$ kroner. Fullt barnetillegg for tre barn etter de nye reglene er lavere enn fullt barnetillegg for to barn etter dages regler, og det utbetales ikke barnetillegg etter de nye reglene.

3 Overgangsregler for samordning av bruttoberegnete tjenestepensjoner og personskadetrygd

3.1 Innledning

Når det innføres ny uførepensjon i offentlige tjenestepensjonsordninger og uføretrygd i folketrygden, vil det løpe enkelte bruttopensjoner (andre enn uførepensjon) fra offentlig tjenestepensjonsordning som samordnes med uførepensjon fra folketrygden. Dette gjelder alderspensjon som utbetales før 67 år ved særaldersgrense og bruttoberegnet enke- og enkemannspensjon. Pensjon fra personskadetrygdene er også bruttopensjoner, det vil si pensjoner som ytes etter særlovgivningen om yrkesskadetrygd og lovene om krigspensjonering. Dette kapitlet omtaler utkast til forskrift med overgangsregler for disse pensjonene. Det vises til kapittel 7, avsnitt 7.3, med departementets utkast til forskrift om overgangsregler for samordning av enkelte pensjoner fra tjenestepensjonsordning og personskadetrygd når uførepensjon fra folketrygden omregnes til uføretrygd.

I Prop. 202 L (2012–2013) pekte departementet på at enkelte personer med uførepensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning vil ha nådd aldersgrensen for stillingen når de nye reglene trer i kraft. Disse vil da ha en alderspensjon fra tjenestepensjonsordningen og uføretrygd fra folketrygden. Uføretrygden vil øke for å kompensere for økt skatt. For å unngå at denne gruppen får økt skatt uten noen økning i samlet ytelse før skatt, foreslo departementet i proposisjonen at de skal beholde det samme beløpet i alderspensjon (før skatt) som de hadde før loven trer i kraft. Den samme problemstillingen gjelder bruttoberegnet enke- og enkemannspensjon og pensjon fra personskadetrygdene når det utbetales uførepensjon fra folketrygden som omregnes til uføretrygd, og departementet foreslår at samme overgangsløsning bør gjelde for disse. Det vises til avsnitt 3.2.

I visse tilfeller har en person både bruttoberegnet tjenestepensjon, pensjon fra personskadetrygd og uførepensjon fra folketrygden. Overgangsregler for disse tilfellene er nærmere omtalt i avsnitt 3.3. Overgangsregler for personer som har både enke- eller enkemannspensjon og uførepensjon fra tjenestepensjonsordning og uførepensjon fra folketrygden er omtalt i avsnitt 3.4.

3.2 Overgangsregler for samordning av bruttopensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning og personskadetrygd med uføretrygd

3.2.1 Bruttoberegnet tjenestepensjon

Personer som har alderspensjon etter særaldersgrense og uførepensjon fra folketrygden, vil fortsatt ha en bruttoberegnet tjenestepensjon etter at de nye reglene for uføretrygd i folketrygden er innført. Det samme gjelder bruttoberegnete enke- og enkemannspensjoner, som fortsatt ytes etter overgangsregler med 39,6 prosent av

avdødes pensjonsgrunnlag. Disse bruttopensjonene er under utfasing, og i løpet av få år vil det ikke lenger ytes bruttopensjoner til enker og enkemenn under 67 år, det vil si personer som også kan ha uføretrygd fra folketrygden.

Brutto enke- og enkemannspensjoner er enten behovsprøvde eller ikke-behovsprøvde. De siste gjelder tilfeller der avdøde var medlem av tjenstepensjonsordningen før 1. oktober 1976 og viderefører gunstige regler som opprinnelig gjaldt i tjenstepensjonsordningene da familiemønsteret var annerledes enn i dag.

Uførepensjon fra folketrygden vil bli omregnet til uføretrygd, og ved omregningen vil ytelsen øke for å kompensere for at skatten øker. Det er foreslått at personer som på overgangstidspunktet for ny uføretrygd har en såkalt gjenlevendefordel i uførepensjonen (dvs. at uførepensjonen er høyere enn egenopptjent pensjon på grunn av at den er beregnet ved en kombinasjon av gjenlevende og avdødes opptjening) skal få konvertert denne fordelten som et eget tillegg til uføretrygden. Det vises til utkast til forskrift om overgangsregler ved innføringen av uføretrygd som ble sendt på høring 31. januar d.å. (*Høring – forslag til enkelte tilpasninger i deler av folketrygdens regelverk som følge av innføring av ny uføretrygd*).

Departementet foreslår at de som har bruttoberegnete tjenstepensjoner, skal få beholde samme beløp i pensjon som de hadde før de nye reglene trer i kraft. Det foreslås at dette gjennomføres ved at samordningsfradraget for folketrygden fastsettes til det samme beløpet som det utgjorde umiddelbart før overgangstidspunktet. Det vises til utkastet til overgangsforskrift om samordning § 3 andre ledd bokstav a. Dersom uføregraden endres, foreslås det at samordningsfradraget for folketrygden endres forholdsmessig, jf. § 3 tredje ledd.

Det foreslås i § 6 at samordningsfradraget reguleres i samsvar med endringer i folketrygdens grunnbeløp. Dette gjelder både når tjenstepensjonen er en alderspensjon (ved særaldersgrense) og en bruttoberegnet enke- eller enkemannspensjon.

Eksempel 3.1 illustrerer overgangsregler for samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjon med uføretrygd fra folketrygden

Eksempel 3.1 Overgangsregler for samordning av alderspensjon fra offentlig tjenstepensjon ved særaldersgrense med uføretrygd fra folketrygden

Forutsetninger:

Enslig brannmann som ble innvilget uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon og uføretrygd fra folketrygden før 2015. Når aldersgrensen for stillingen før innføringen av den nye uføretrygden.

	Før 2015	Etter 2015
Pensjonsgrunnlag	450 000 kroner	450 000 kroner
Brutto alderspensjon	297 000 kroner	297 000 kroner
- Samordningsfradrag	217 760 kroner	217 760 kroner
= Utbetalt tjenstepensjon	79 240 kroner	79 240 kroner
+ Uførepensjon/uføretrygd fra folketrygden	239 548 kroner	277 379 kroner
= Samlet pensjon (før skatt)	318 788 kroner	356 619 kroner

Beregningene forutsetter en gjennomsnittlig verdi på grunnbeløpet for 2014 på 87 150.

Eksempel 3.2 illustrerer overgangsregler for samordning av behovsprøvd enke- og enkemannspensjon fra offentlig tjenstepensjon med uføretrygd fra folketrygden.

Eksempel 3.2 Overgangsregler for samordning av enkepensjon fra offentlig tjenstepensjon med uføretrygd fra folketrygden

Forutsetninger:

Enke etter tidligere medlem i en offentlig tjenstepensjonsordning, med rett til behovsprøvd enkepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning. Pensjonsgrunnlag til avdøde i offentlig tjenstepensjon er 600 000 kroner.

	Før 2015	Etter 2015
Brutto enkepensjon	600 000 × 0,396 = 237 600 kroner	600 000 × 0,396 = 237 600 kroner
- Samordningsfradrag	183 831 kroner	183 831 kroner
= Utbetalt enkepensjon	53 769 kroner	53 769 kroner
Egenopptjent uførepensjon/uføretrygd	239 548 kroner	277 379 kroner
Etterlattefordel/etterlattetillegg	49 890 kroner	31 258 kroner
= Samlet pensjon (før skatt)	343 207 kroner	362 406 kroner

Beregningene forutsetter en gjennomsnittlig verdi på grunnbeløpet for 2014 på 87 150.

3.2.2 Personskadetrygd

Også pensjoner fra personskadetrygdene, det vil si pensjoner som ytes etter særlovgivningen om yrkesskadetrygd og lovene om krigspensjonering, er bruttopensjoner. Når ny uføretrygd i folketrygden etter planen innføres fra 2015, vil det være enkelte som mottar pensjon fra en personskadetrygd og uførepensjon fra folketrygden. Krigspensjoneringen omfatter personskader som oppstod som følge av andre verdenskrig, og pensjoner etter særlovgivningen om yrkesskadetrygd omfatter skadetilfeller som inntraff før 1971. Omlegging av uføreordningene i offentlig tjenstepensjon og folketrygden gjelder pensjoner som ytes fram til 67 år, og berører derfor i liten grad pensjoner fra personskadetrygdene. I dag er det anslagsvis 70 personer i denne aldersgruppen som har pensjon fra personskadetrygdene, i det alt vesentlige enkepensjonister.

Etter departementets syn bør samme overgangsregler gjelde for disse som for bruttoberegnete tjenstepensjoner.

Departementet foreslår at samordningsfradraget for folketrygden fastsettes til det samme beløpet som det utgjorde umiddelbart før overgangstidspunktet og reguleres i samsvar med endringer i folketrygdens grunnbeløp, jf. utkastet til overgangsforskrift om samordning § 3 andre ledd bokstav b og § 6.

3.3 Overgangsregler om samordning når det ytes både tjenstepensjon, personskadetrygd og uføretrygd fra folketrygden

Når det innføres ny uføretrygd fra folketrygden og ny netto uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon, kan det være enkelte tilfeller hvor personer både har tjenstepensjon, personskadetrygd og uførepensjon fra folketrygden.

I dag er alle tre pensjonene bruttoberegnete, og det er regler som koordinerer samordningsbestemmelsene som kommer til anvendelse, såkalt trekantsamordning. Det er samordningen mellom tjenstepensjonen og pensjonen fra personskadetrygden som foretas først. Dersom pensjonene overstiger et fastsatt pensjonsmaksimum, settes tjenstepensjonen ned. Deretter samordnes den gjenværende tjenstepensjonen med folketrygden. I mange tilfeller blir tjenstepensjonen samordnet helt bort (nullpensjon). Til slutt samordnes personskadetrygden med folketrygden. Ved denne samordningen tas det hensyn til at det er gjort fradrag for folketrygden i tjenstepensjonen.

Når uføreytelsen fra folketrygden øker ved omregning til uføretrygd for å kompensere for økt skatt, foreslår departementet at summen av tjenstepensjonen og personskadetrygden (etter samordning) blir uendret. Det vil si at samme prinsippet som foreslås for bruttoberegnete tjenstepensjoner og personskadetrygder, se avsnitt 3.2, legges til grunn.

Departementet foreslår at det slås fast i utkastet til overgangsforskrift om samordning § 4 at tjenestepensjonen i disse tilfellene ikke skal omregnes etter overgangsforskriften om uførepensjon fra tjenestepensjonsordning, det vil si utkastet til forskrift som omtales i kapittel 2 foran. Det foreslås at netto tjenestepensjon i disse tilfellene skal fastsettes til det samme beløpet som den utgjorde umiddelbart før overgangstidspunktet, det vil si etter samordning med både personskadetrygden og folketrygden. Videre foreslås det at samordningsfradraget for folketrygden i personskadetrygden fastsettes til det samme beløpet som det utgjorde umiddelbart før overgangstidspunktet. Bestemmelsene i utkastet til overgangsforskrift om samordning § 4 regulerer dermed fullt ut hvordan overgangen skal gjennomføres i tilfellene med trekantsamordning.

3.4 Overgangsregler om samordning når det ytes både enke- og enkemannspensjon og uførepensjon fra tjenestepensjonsordning

En del av de bruttobregnede enke- og enkemannspensjonene er såkalte behovsprøvede pensjoner som skal avkortes både mot egen uførepensjon eller alderspensjon i en offentlig tjenestepensjonsordning og for arbeidsinntekt. De som har uførepensjon fra folketrygden vil få pensjonen omregnet til uføretrygd.

Enke- og enkemannspensjonen skal reduseres etter nærmere regler når enken eller enkemannen også har en uførepensjon fra en offentlig tjenestepensjonsordning. Deretter samordnes uførepensjonen fra tjenestepensjonsordningen med folketrygden. Til slutt samordnes den reduserte enke- og enkemannspensjonen med folketrygden. Det tas da hensyn til at det er gjort fradrag for folketrygden i uførepensjonen. Denne konstellasjonen ligner på tilfellene behandlet i avsnitt 3.3 fordi det er to bruttopensjoner som reguleres innbyrdes og deretter samordnes med folketrygden.

Departementet foreslår at de som får både behovsprøvd enke- eller enkemannspensjon og egen uførepensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning på overgangstidspunktet, får videreført den (eventuelt reduserte) enke- og enkemannspensjon og det samordningsfradraget for folketrygden som de hadde umiddelbart før innføringen av den nye ordningen. Videre foreslår departementet at dersom uføregraden i tjenestepensjonsordningen og/eller inntekten endres, fastsettes det en ny redusert enke- og enkemannspensjon.

Det vises til utkastet til overgangsforskrift om samordning § 5.

4 Utfyllende regler om reduksjon av uførepensjon på grunn av inntekt og om etteroppgjør

4.1 Innledning

Ved lov 7. mars 2014 nr. 5 er det vedtatt nye regler for avkortning av uførepensjon med arbeidsinntekt etter samme opplegg som for uføretrygd fra folketrygden. Pensjonen skal etter forslaget avkortes når arbeidsinntekten overstiger en inntektsgrense, men uføregraden skal som hovedregel ligge fast. Dersom pensjonisten har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon, skal det foretas et etteroppgjør.

Dette kapitlet omtaler utkast til forskrift med utfyllende regler om reduksjon av uførepensjon og om etteroppgjør. Hovedprinsippene går direkte fram av lovforslaget, og departementet forutsetter at det ikke er behov for å forskriftsfeste omfattende regler om inntektsprøving og etteroppgjør.

Det vises til kapittel 7, avsnitt 7.3, med departementets utkast til forskrift om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenestepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør.

4.2 Utfyllende regler om reduksjon på grunn av inntekt

Etter lov om Statens pensjonskasse § 29 tredje ledd, slik den lyder etter endringslov 7. mars 2014 nr. 5, skal pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 føre til reduksjon av uførepensjon fra Statens pensjonskasse. Tilsvarende bestemmelser er foreslått for de andre lovfestede tjenestepensjonsordningene.

Departementet foreslår at inntekter ved erstatningsoppgjør ikke skal føre til reduksjon av pensjonen. Det samme gjelder inntekt som er etterslep etter helt avsluttet aktivitet, slik det også er foreslått i folketrygden.

Det vises til utkast til forskrift om inntektsprøving og etteroppgjør § 3.

Uførepensjonen skal reduseres når inntekten overstiger den fastsatte inntektsgrensen i et kalenderår. I en del tilfeller vil inntekten variere gjennom året. Departementet foreslår at det i slike tilfeller kan foretas en jevn reduksjon av pensjonen gjennom kalenderåret dersom pensjonisten har meldt fra om forventet årlig inntekt. Det foreslås også at det presiseres i forskriften at den fastsatte inntektsgrensen skal reduseres forholdsmessig etter antall måneder det foreligger rett til pensjon i kalenderår hvor pensjonen innvilges eller opphører ved overgang til alderspensjon.

Det vises til utkast til forskrift om inntektsprøving og etteroppgjør § 4.

4.3 Utfyllende regler om etteroppgjør

Dersom pensjonisten har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon i løpet av kalenderåret, skal det foretas et etteroppgjør.

I høringsnotat av 31. januar 2014 *Forslag til endringer i samordningsregelverket og visse andre justeringer ved innføring av nye regler for uføreytelser i offentlig tjenstepensjon og folketrygden* er det foreslått at det i lovene om de offentlige tjenstepensjonsordningene presiseres at for mye utbetalt uførepensjon kan inndrives uten hensyn til skyld og avregnes ved å trekke i framtidig uførepensjon og alderspensjon. Også i folketrygden er det foreslått regler om trekk i framtidige ytelser.

For å unngå etteroppgjør ved små beløp, foreslår departementet at det fastsettes beløpsgrenser knyttet til rettsgebyret som for 2014 er fastsatt til 860 kroner. Det foreslås at etterbetaling av for lite utbetalt pensjon kan unnlates hvis beløpet er mindre enn 25 prosent av rettgebyret, og at tilbakekreving av for mye utbetalt pensjon kan unnlates hvis beløpet er mindre enn rettsgebyret.

Avregning av for mye utbetalt pensjon ved å trekke i framtidige ytelser svarer til tilsvarende ordning i folketrygden. Fordi pensjonisten må ha et rimelig beløp igjen til livsopphold, er avregningsordningen i folketrygden begrenset til 10 prosent av brutto månedlig ytelse. Departementet foreslår at det innføres en tilsvarende begrensning ved for mye utbetalt uførepensjon fra tjenstepensjonsordningene.

Det vises til utkast til forskrift om inntektsprøving og etteroppgjør § 5.

5 Utkast til forskrifter om samordning

5.1 Innledning

Utkastet til forskrift som omtales i kapittel 3 i notatet her gjelder overgangsregler om samordning for pensjoner som utbetales når den nye uførepensjonsordningen i offentlig tjenstepensjon og uføretrygd i folketrygden innføres. Etter departementets syn vil det også være nødvendig med enkelte andre forskrifter med utfyllende bestemmelser om samordning knyttet til forslag i høringsnotat av 31. januar 2014 *Forslag til endringer i samordningsregelverket og visse andre justeringer ved innføring av nye regler for uføreytelser i offentlig tjenstepensjon og folketrygden.*

Med hjemmel i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 27 nr. 2 er det gitt en forskrift om registrering og utveksling av opplysninger (meldesystem) for å gjennomføre bestemmelsene i samordningsloven mv. I ovennevnte høringsnotat har departementet forslått en justering av samordningsloven § 27, der det blant annet framgår at pensjons- og trygdeordningene skal bistå hverandre med opplysninger om at ytelse er innvilget, endret eller opphørt. I forslaget presiseres det at plikten til å bistå også gjelder saker der det ikke skal foretas samordning etter samordningsloven. Dermed klargjøres det at meldeplikten også omfatter pensjoner som beregnes som nettoytelser. Departementet vil vurdere om det er påkrevet å endre forskriften som er gitt om registrering og utveksling av opplysninger når det innføres nettoberegnet uførepensjon i de offentlige tjenstepensjonsordningene. Departementet tar gjerne imot synspunkter om dette.

Innføring av ny uføretrygd i folketrygden og nettoberegnet uførepensjon fra offentlige tjenstepensjonsordninger innebærer endringer i samordningsregelverket, jf ovennevnte høringsnotat av 31. januar 2014 der det blant annet foreslås endringer i samordningslovgivningen. Det foreligger i dag en rekke forskrifter om samordning og det er nødvendig å vurdere om de foreslåtte lovendringene medfører at det må gis nye samordningsforskrifter. Departementet tar gjerne imot synspunkter fra høringsinstansene om dette. I høringsnotatet her foreslår departementet to nye forskrifter om samordning. Utkast til forskrifter framgår av avsnittene 7.5 og 7.6.

5.2 Samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden når det også ytes uførepensjon fra tjenstepensjonsordning

Etter lov om Statens pensjonskasse § 35 skal behovsprøvde enke- og enkemannspensjoner reduseres når vedkommende også har uføre- eller alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning. Enke- og enkemannspensjonen skal ikke være større enn at den sammen med uførepensjonen eller alderspensjonen overstiger 60 prosent av summen av uførepensjonen eller alderspensjonen og den pensjonen den avdøde var berettiget til som uførepensjonist etter full uførhet eller som alderspensjonist. Det gjelder tilsvarende bestemmelser for de andre offentlige tjenstepensjonsordningene.

Bestemmelsene gjelder også dersom enke- og enkemannspensjonen er fra en pensjonsordning og uførepensjonen er fra en annen ordning.

På grunn av at uførepensjonene i de offentlige tjenestepensjonsordningene legges om til nettoppensjoner, må bestemmelsene endres. I høringsnotat av 31. januar 2014 *Forslag til endringer i samordningsregelverket og visse andre justeringer ved innføring av nye regler for uføreytelser i offentlig tjenestepensjon og folketrygden* er det foreslått at de aktuelle bestemmelsene utformes slik at en ved reduksjonen av enke- og enkemannspensjonen i alle tilfeller skal benytte den *alderspensjonen* avdøde eller gjenlevende ville hatt, dersom de ikke hadde hatt uførepensjon.

Etter at pensjonene er justert innbyrdes skal de etter dagens regler samordnes med uførepensjonen fra folketrygden (tilleggspensjon og grunnpensjon), som kan være opptjent av pensjonisten og en avdød ektefelle. I samordningen gjøres det først fradrag i uførepensjonen fra offentlig tjenestepensjon. Uførepensjonen samordnes med egenopptjent uførepensjon fra folketrygden. Deretter samordnes den reduserte enke- eller enkemannspensjonen med den delen av avdødes tilleggspensjon som inngår i beregningen av uførepensjonen. Samordningsfradraget i enke- eller enkemannspensjonen er likevel begrenset ved at det ikke kan gjøres et høyere samlet fradrag i tilleggspensjonen enn den tilleggspensjonen som faktisk utbetales. Dette betyr i de fleste tilfeller at det kun er den økte tilleggspensjonen, som kommer av at uførepensjonen er beregnet som en kombinert pensjon, som går til fradrag i enke- eller enkemannspensjonen.

Departementet har i høringsnotat av 31. januar 2014 *Forslag til enkelte tilpasninger i deler av folketrygdens regelverk som følge av innføring av ny uføretrygd* foreslått at det, i påvente av at de framtidige ytelsene til gjenlevende ektefeller i folketrygden er ferdig utredet, videreføres en gjenlevendefordel i uføretrygden. Denne fordelene er foreslått utformet som et gjenlevendetillegg. Ved beregning av gjenlevendetillegget tas det utgangspunkt i 50 prosent av summen av den gjenlevendes og den avdødes uføretrygd. Differansen mellom denne summen og gjenlevendes egen uføretrygd utbetales som et eget tillegg til uføretrygden.

Departementet har i ovennevnte høringsnotat foreslått at samordningsfradraget i behovsprøvde enke- og enkemannspensjoner skal utgjøre 50 prosent av den uføretrygden avdøde har opptjent.

Når det innføres ny nettoberegnet uførepensjon i de offentlige tjenestepensjonsordningene, vil disse pensjonene være tilpasset folketrygden direkte uten at det gjøres samordningsfradrag. For å unngå at samordningsfradraget for uføretrygden i enke- og enkemannspensjonen blir for høyt når det også ytes uførepensjon fra tjenestepensjonsordningen, foreslår departementet at fradraget i disse tilfellene begrenses til gjenlevendetillegget i folketrygden.

Departementet viser til utkast til forskrift om samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenestepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden når det også ytes uførepensjon fra tjenestepensjonsordningen.

Eksempel 5.1 illustrerer dagens og ny samordning når det ytes behovsprøvd enkepensjon og uførepensjon fra offentlig tjenstepensjon.

Eksempel 5.1 Samordning når pensjonisten har uførepensjon og enkepensjon fra offentlig tjenstepensjon

Forutsetninger: Enke med eget pensjonsgrunnlag på 450 000 kroner. Avdøde var medlem av offentlig tjenstepensjon med et pensjonsgrunnlag på 600 000 kroner. Beregningene er gjort for full tjenestetid og hel uføregrad.

	Dagens regler	Nye regler
Uførepensjon fra OfTP	297 000 kroner	35 527 kroner
Enkepensjon fra OfTP	0,396×600 000 =237 600 kroner	0,396×600 000 =237 600 kroner
Redusert enkepensjon	(297 000+600000×0,66)×0,6 - 297 000 = 118 800 kroner	(297 000+600000×0,66)×0,6 - 297 000 = 118 800 kroner
Samordningsfradrag i uførepensjonen	218 075 kroner	-
Samordningsfradrag i enkepensjonen	58 296 kroner	49 500 kroner
Utbetalt uførepensjon fra OfTP	78 925 kroner	35 527 kroner
Utbetalt enkepensjon fra OfTP	60 504 kroner	69 300 kroner
Egenopptjent uførepensjon/uføretrygd fra folketrygden	240 101 kroner	297 000 kroner
Gjenlevendefordel/Gjenlevendetillegg fra folketrygden	58 296 kroner	49 500 kroner
Samlet ytelse før skatt	437 826 kroner	451 327 kroner

Beregningene forutsetter en verdi på grunnbeløpet på 88 106 (anslått verdi fra 1. mai 2014).

5.3 Unntak fra samordning av AFP i offentlig sektor fra 65 år med uføretrygd

Det forekommer at det ytes delvis avtalefestet pensjon i offentlig sektor fra 65 år beregnet som en tjenstepensjon kombinert med en delvis uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning og folketrygden. I dag samordnes uførepensjonene først. Deretter gjøres det fradrag i den tjenstepensjonsberegnete AFP-pensjonen. Fradraget

begrenses i forhold til fradrag som er foretatt i uførepensjonen. I praksis fører dette til at det ofte ikke gjøres samordningsfradrag i AFP-pensjonen.

Når det innføres ny nettberegnet uførepensjon i de offentlige tjenstepensjonsordningene, vil disse pensjonene være tilpasset folketrygden direkte uten at det gjøres samordningsfradrag. For å unngå for høy samordning, foreslår departementet at det ikke skal gjøres samordningsfradrag i AFP-pensjonen i disse tilfellene.

Departementet viser til utkastet til forskrift om unntak fra samordning av avtalefestet pensjon fra 65 år beregnet som tjenstepensjon med uføretrygd fra folketrygden.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

I Prop. 202 L (2012–2013) er det foreslått å legge om uføreordningen i de offentlige tjenstepensjonsordningene til nettoordninger. De økonomiske og administrative konsekvensene av omleggingen er behandlet i proposisjonen kapittel 9.

Departementet har ikke isolerte økonomiske beregninger for forslagene i denne høringen. Forslagene i høringsnotatet gjelder i hovedsak overgangstilfeller og mindre tilpasninger i samordningsregelverket. De fleste forslagene innebærer at pensjonene løper videre med samme beløp som i dag og departementet legger til grunn at de økonomiske konsekvensene er svært beskjedne.

7 Utkast til forskrifter

7.1 Innledning

I dette kapitlet legger departementet fram utkast til forskrifter i samsvar med forslagene i notatet her. Det forutsettes at forskriftene trer i kraft fra 1. januar 2015.

7.2 Utkast til overgangsforskrift for uførepensjon

Forskrift om overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning med virkningstidspunkt før ny uførepensjonsordning trer i kraft

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet xx.xx. 2014 med hjemmel i lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning) del V nr. 2.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon når det er innvilget uførepensjon med virkningstidspunkt før 1. januar 2015 fra Statens pensjonskasse, pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og pensjonsordning for sykepleiere. Det samme gjelder når det er innvilget attføringspensjon fra pensjonsordningen for sykepleiere.

§ 2 Definisjoner

I forskriften her forstås

- a) "tjenstepensjonslovene" som lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov 22. juni 1946 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere,
- b) "ny uførepensjon" som midlertidig uførepensjon og uførepensjonen etter tjenstepensjonslovene slik de lyder fra 1. januar 2015,
- c) "gammel uførepensjon" som uførepensjon og attføringspensjon etter tjenstepensjonslovene før 1. januar 2015 og
- d) "ytelser fra folketrygden" som uførepensjon (før 1. januar 2015), uføretrygd (fra og med 1. januar 2015) og arbeidsavklaringspenger etter folketrygdloven.

§ 3 Videreføring av retten til uførepensjon

Uførepensjon som omfattes av forskriften her videreføres som ny uførepensjon. Dette gjelder også når

- a) det er innvilget gammel uførepensjon etter lavere uføregrad enn 20 prosent og
- b) det er innvilget gammel uførepensjon etter uføregrad på 50 prosent eller høyere uten at det er innvilget ytelser fra folketrygden.

§ 4 Forholdet til tjenstepensjonslovene

Etter at ny uførepensjon er beregnet etter forskriften her, gjelder bestemmelsene i tjenstepensjonslovene. For barnetillegg gjelder særlige overgangsregler, se kapittel 5.

Dersom det er innvilget gammel uførepensjon uten at det er innvilget ytelse fra folketrygden, og det senere blir innvilget uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger, skal uførepensjonen fullt ut beregnes etter tjenstepensjonslovene. Når det er innvilget gammel uførepensjon i kombinasjon med arbeidsavklaringspenger i folketrygden, skal uførepensjonen fullt ut beregnes etter tjenstepensjonslovene når det innvilges uføretrygd i folketrygden.

Kapittel 2. Overgang til ny uførepensjon når pensjonisten har uførepensjon eller arbeidsavklaringspenger fra folketrygden

§ 5 Beregning av uførepensjon

Pensjonen skal utmåles etter reglene i tjenstepensjonslovene slik de lyder fra 1. januar 2015. Det legges til grunn et fiktivt pensjonsgrunnlag, se § 6. Det fiktive pensjonsgrunnlaget reguleres i samsvar med senere endringer i folketrygdens grunnbeløp.

§ 6 Fastsetting av fiktivt pensjonsgrunnlag

Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes slik at ny uførepensjon per 1. januar 2015 utgjør det samme beløpet som gammel uførepensjon etter samordning med ytelser fra folketrygden umiddelbart før denne datoen.

Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes ved at det tas utgangspunkt i det årsbeløpet gammel uførepensjon utgjør etter samordning med ytelser fra folketrygden. Eventuelle barnetillegg regnes ikke med. Beløpet justeres når uførepensjonen er beregnet for mindre enn full tjenestetid og lavere uføregrad enn 100 prosent. Justeringen skjer ved at

- a) beløpet divideres med tjenestetiden og multipliseres med full tjenestetid for vedkommende, og
- b) beløpet divideres med uføregraden og multipliseres med 100.

Beløpet som går fram av andre ledd, omregnes til et fiktivt pensjonsgrunnlag på følgende måte:

- a) Beløp mindre enn 33 040 kroner divideres med 0,09.
- b) Beløp på 33 040 kroner eller mer, men ikke større enn 37 886 kroner, fratrekkes 22 027 kroner. Differansen divideres med 0,03.
- c) Beløp på 37 887 eller mer tillegges 326 873 kroner. Summen divideres på 0,69.

(Merknad: Tredje ledd er utformet på bakgrunn av en antatt verdi på grunnbeløpet på 88 106 kroner med virkning fra 1. mai 2014 og må justeres når grunnbeløpet fastsettes.)

Kapittel 3. Overgang til ny uførepensjon når pensjonisten har gammel uførepensjon etter tjenstepensjonslovene med en uføregrad lavere enn 2/3 uten rett til å motta en folketrygdytelse

§ 7 Beregning av uførepensjon

Pensjonen skal utmåles etter reglene i tjenstepensjonslovene slik de lyder fra 1. januar 2015. Tillegget på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget for inntekter opp til 6 ganger grunnbeløpet skal gis uansett uføregrad. Det legges til grunn et fiktivt pensjonsgrunnlag, se § 8. Det fiktive pensjonsgrunnlaget reguleres i samsvar med senere endringer i folketrygdens grunnbeløp.

§ 8 Fastsetting av fiktivt pensjonsgrunnlag

Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes slik at ny uførepensjon per 1. januar 2015 utgjør det samme beløpet som gammel uførepensjon umiddelbart før denne datoen.

Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes ved at det tas utgangspunkt i det faktiske pensjonsgrunnlaget, som omregnes til et fiktivt pensjonsgrunnlag på følgende måte:

- a) Beløp mindre enn 417 169 kroner multipliseres med 0,88.
- b) Beløp større enn 417 168 kroner multipliseres med 0,95652 og deretter fratrekkes 31 922 kroner.

(Merknad: Andre ledd er utformet på bakgrunn av en antatt verdi på grunnbeløpet på 88 106 kroner med virkning fra 1. mai 2014 og må justeres når grunnbeløpet fastsettes.)

Kapittel 4. Overgang til ny uførepensjon når pensjonisten har gammel uførepensjon etter tjenstepensjonslovene med en uføregrad på 2/3 eller mer uten rett til å motta en folketrygdytelse

§ 9 Beregning av uførepensjon

Pensjonen skal utmåles etter reglene i tjenstepensjonslovene slik de lyder fra 1. januar 2015 med tillegg av en sats på 66 prosent av pensjonsgrunnlaget for inntekter opp til 6 G. Det legges til grunn et fiktivt pensjonsgrunnlag, se § 10. Det fiktive pensjonsgrunnlaget reguleres i samsvar med senere endringer i folketrygdens grunnbeløp.

§ 10 Fastsetting av fiktivt pensjonsgrunnlag

Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes slik at ny uførepensjon per 1. januar 2015 gir en inntekt etter skatt tilsvarende den gamle uførepensjonen umiddelbart før denne datoen ved 100 prosent uføregrad, full tjenestetid, ingen andre inntekter og ingen fradrag utover standard fradrag.

Det fiktive pensjonsgrunnlaget fastsettes ved at det tas utgangspunkt i det faktiske pensjonsgrunnlaget, korrigert for forholdet mellom grunnbeløpet per 1. mai 2014 og gjennomsnittlig grunnbeløp 2014. Beløpet omregnes til et fiktivt pensjonsgrunnlag på følgende måte:

- a) Beløp mindre enn 60 000 kroner multipliseres med 0,88963
- b) Beløp på 60 000 kroner eller høyere, men mindre enn 81 964 kroner, multipliseres med 1,18617 og deretter fratrekkes 17 793 kroner
- c) Beløp på 81 964 kroner eller høyere, men mindre enn 119 081 kroner, multipliseres med 0,96910
- d) Beløp på 119 081 kroner eller høyere, men mindre enn 246 528 kroner, multipliseres med 1,16428 og deretter fratrekkes 23 243 kroner
- e) Beløp på 246 528 kroner eller høyere, men mindre enn 272 727 kroner, multipliseres med 1,37288 og deretter fratrekkes 74 669 kroner
- f) Beløp på 272 727 kroner eller høyere, men mindre enn 354 698 kroner, multipliseres med 0,82167 og deretter tillegges 75 662 kroner
- g) Beløp på 354 698 kroner eller høyere, men mindre enn 395 062 kroner, multipliseres med 0,89312 og deretter tillegges 50 318 kroner
- h) Beløp på 395 062 kroner eller høyere, men mindre enn 464 245 kroner, multipliseres med 0,67152 og deretter tillegges 137 865 kroner
- i) Beløp på 464 245 kroner eller høyere, men mindre enn 751 613 kroner, multipliseres med 1,01325 og deretter fratrekkes 20 781 kroner
- j) Beløp på 751 613 kroner eller høyere, men mindre enn 799 091 kroner, multipliseres med 1,17668 og deretter fratrekkes 143 615 kroner
- k) Beløp på 799 091 kroner eller høyere, multipliseres med 1,02071 og deretter fratrekkes 18 984 kroner

(Merknad: Andre ledd er utformet på bakgrunn av en antatt verdi på gjennomsnittlig grunnbeløpet på 87 152 kroner for 2014 og vedtatte skatteregler for 2014 og må justeres når grunnbeløpet fastsettes og eventuelle justeringer i skattereglene som følge av dette.)

Kapittel 5. Overgangsregler for barnetillegg

§ 11 Hva kapitlet gjelder

Kapitlet her gir overgangsregler for barnetillegg til pensjon som omfattes av overgangsreglene i kapitlene 2–4. Barnetillegg videreføres fra 1. januar 2015 med det beløp tillegget utgjør på overgangstidspunktet. Reglene i tjenestepensjonslovene legges til grunn ved beregning av barnetillegg der retten oppstår etter 31. desember 2014.

§ 12 Fastsetting av referansebeløp

Det fastsettes et referansebeløp som utgjør summen av barnetillegg per 31. desember 2014. Dersom uførepensjonen er beregnet for mindre enn full tjenestetid og lavere uføregrad enn 100 prosent, fastsettes referansebeløpet som om det forelå full tjenestetid og hel uførhet. Referansebeløpet reguleres i samsvar med senere endringer i folketrygdens grunnbeløp.

Når retten til barnetillegg for ett eller flere barn faller bort, fastsettes det et nytt referansebeløp etter reglene i første ledd.

§ 13 Fastsetting av barnetillegg som er innvilget før 1. januar 2015

Barnetillegg fastsettes til referansebeløpet. Dersom uførepensjonen er beregnet for mindre enn full tjenestetid og lavere uføregrad enn 100 prosent, reduseres barnetilleggene forholdsmessig.

§ 14 Begrensningsregel når det er innvilget barnetillegg etter 31. desember 2014

Bestemmelsen i paragrafen her gjelder begrensning av barnetillegg som er innvilget etter 31. desember 2014 når det også foreligger rett til barnetillegg som er innvilget før 1. januar 2015.

Det tas utgangspunkt i følgende beløp

- a) barnetillegg for samtlige barn beregnet etter tjenestepensjonslovene på grunnlag av full tjenestetid og hel uførhet og
- b) referansebeløpet etter § 12.

Barnetillegg innvilget etter 31. desember 2014 utbetales med differansen mellom beløpene i bokstav a og bokstav b. Dersom uførepensjonen er beregnet for mindre enn

full tjenestetid og lavere uføregrad enn 100 prosent, reduseres beløpet forholdsmessig. Det utbetales ikke barnetillegg dersom beløpet i bokstav b er størst.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 15 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

7.3 Utkast til overgangsforskrift om samordning

Forskrift om overgangsregler for samordning av enkelte pensjoner fra tjenestepensjonsordning og personskadetrygd når uførepensjon fra folketrygden omregnes til uføretrygd

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet xx.xx. 2014 med hjemmel i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 30 og lov xx.xx 2014 nr. xx om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger i forbindelse med innføring av ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenestepensjon) del XXII nr. 3).

§ 1 Virkeområde

Forskriften gir overgangsregler om fastsetting av samordningsfradrag når det er innvilget ytelser som omfattes av forskriften her med virkningstidspunkt før 1. januar 2015.

§ 2 Definisjoner

I forskriften her forstås

- a) "samordningsloven" som lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser,
- b) "samordningsfradrag" som fradrag i pensjon med hjemmel i samordningsloven,
- c) "overgangsforskrift om uføretrygd fra folketrygden" som forskrift xx.xx.2014 om overgangsregler ved innføring av uføretrygd,
- d) "overgangsforskrift om uførepensjon fra tjenestepensjonsordning" som forskrift xx.xx.2014 om overgangsregler for uførepensjon fra folketrygden som er innvilget når ny uførepensjonsordning trer i kraft
- e) "brutto tjenestepensjon" som alderspensjon fra tjenestepensjonsordning som omfattes av samordningsloven og enke- og enkemannspensjon som omfattes av samordningsloven § 3 første ledd første og tredje punktum når pensjonene gis før fylte 67 år
- f) "netto tjenestepensjon" som uførepensjon fra tjenestepensjonsordning som omfattes av samordningsloven § 3 andre ledd første og tredje punktum

- g) "personskadetrygd" som uførepensjon, enkepensjon, enkemannspensjon som omfattes av samordningsloven § 1 nr. 1 første ledd bokstav b og § 4 andre ledd når pensjonene gis før fylte 67 år
- h) "ytelser fra folketrygden" som uførepensjon (før 1. januar 2015) og uføretrygd (fra og med 1. januar 2015) etter folketrygdloven.

§ 3 Brutto tjenstepensjon og folketrygd eller personskadetrygd og folketrygd

Folketrygden omregnes etter overgangsforskrift om uføretrygd fra folketrygden.

Når det ytes

- a) brutto tjenstepensjon og folketrygd eller
- b) personskadetrygd og folketrygd,

skal samordningsfradraget for folketrygden fastsettes til det samme beløpet som det utgjorde umiddelbart før 1. januar 2015.

Samordningsfradraget for folketrygden endres forholdsmessig ut fra endringer i uføregrad.

§ 4 Tjenstepensjon, personskadetrygd og folketrygd

Paragrafen her gjelder når det ytes både tjenstepensjon, personskadetrygd og folketrygd.

Folketrygden omregnes etter overgangsforskrift om uføretrygd fra folketrygden.

Tjenstepensjonen skal ikke omregnes etter overgangsforskrift om uførepensjon fra tjenstepensjonsordning. Netto tjenstepensjon fastsettes til det samme beløpet som den utgjorde umiddelbart før 1. januar 2015.

Samordningsfradraget for folketrygden i personskadetrygden fastsettes til det samme beløpet som det utgjorde umiddelbart før 1. januar 2015.

§ 5 Enke- og enkemannspensjon og uførepensjon fra tjenstepensjonsordning

Paragrafen gjelder når det ytes enke- og enkemannspensjon og uførepensjon som reguleres etter lov om Statens pensjonskasse § 35 og tilsvarende regler for andre offentlige tjenstepensjonsordninger.

Redusert enke- og enkemannspensjon etter første ledd og samordningsfradraget for folketrygden fastsettes til det samme beløpet som de utgjorde umiddelbart før 1. januar 2015.

Dersom uføregraden i tjenstepensjonsordningen og/eller inntekten endres, fastsettes det en ny redusert enke- og enkemannspensjon.

Samordningsfradraget for folketrygden endres forholdsmessig ut fra endringer i uføregrad.

§ 6 Regulering av samordningsfradraget

Samordningsfradrag reguleres i samsvar med endringer i folketrygdens grunnbeløp.

§ 7 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

7.4 Utkast til forskrift om inntektsprøving og etteroppgjør

Forskrift om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet xx.xx. 2014 med hjemmel i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse §§ 29 sjuende ledd og 30 tredje ledd, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. §§ 12 sjuende ledd og 13 tredje ledd og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere §§ 15 sjuende ledd og 16 tredje ledd.

§ 1 Virkeområde

Forskriften gir utfyllende regler om reduksjon av midlertidig uførepensjon og uførepensjon på grunn av inntekt og om etteroppgjør når det er utbetalt for lite eller for mye pensjon i et kalenderår.

§ 2 Definisjoner

I forskriften her forstås

- a) ”tjenstepensjonslovene” som lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov 22. juni 1946 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere,
- b) ”pensjon” som midlertidig uførepensjon og uførepensjon som gis med hjemmel i tjenstepensjonslovene,
- c) ”inntekt” som pensjongivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15, se likevel §3 i forskriften her,
- d) ”inntektsgrense” som det beløpet årlig inntekt kan utgjøre før pensjonen skal reduseres, jf. lov om Statens pensjonskasse § 29 første og andre ledd og tilsvarende bestemmelser i de øvrige tjenstepensjonslovene.

§ 3 Inntekt som ikke skal føre til reduksjon av pensjonen

Følgende inntekter skal ikke føre til reduksjon i pensjonen, selv om de defineres som pensjongivende inntekter i folketrygden:

a) erstatning for inntektstap ved erstatningsoppgjør etter skadeserstatningsloven § 3-1, yrkesskadeforsikringsloven § 13 eller pasientskadeloven § 4 første ledd og

b) opparbeidet inntekt som er etterslep av helt avsluttet aktivitet, herunder feriepenger som skriver seg fra opphørte arbeidsforhold.

Den enkelte må selv opplyse om og dokumentere slike inntekter.

§ 4 *Utfyllende bestemmelser om reduksjon av pensjon*

Pensjonen skal reduseres når inntekten i et kalenderår overstiger inntektsgrensen fastsatt etter tjenstepensjonslovene. Dersom pensjonisten har meldt fra om forventet inntekt gjennom et kalenderår, kan pensjonsordningen gjennomføre en jevn reduksjon i pensjonen gjennom kalenderåret, selv om inntekten varierer gjennom året.

I kalenderår hvor pensjonen innvilges, eller opphører som følge av overgang til alderspensjon, skal inntektsgrensen reduseres forholdsmessig etter hvor mange måneder vedkommende har rett til pensjon i kalenderåret.

§ 5 *Utfyllende bestemmelser om etteroppgjør*

Dersom pensjonisten i et kalenderår har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon som omfattes av forskriften her, skal det foretas et etteroppgjør.

Etterbetaling av for lite utbetalt pensjon kan unnlates hvis beløpet er mindre enn 25 prosent av rettsgebyret, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr. Tilbakekreving av for mye utbetalt pensjon kan unnlates hvis beløpet er mindre enn ett rettsgebyr.

Avregning av for mye utbetalt pensjon mot framtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon fra en tjenstepensjonsordning kan foretas med et beløp opp til 10 prosent av samlet månedlig utbetaling av ytelser fra tjenstepensjonsordningen.

§ 6 *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

7.5 Utkast til forskrift om samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd

Forskrift om samordning av enke- og enkemannspensjon fra tjenstepensjonsordning med uføretrygd fra folketrygden når det også ytes uførepensjon fra tjenstepensjonsordningen

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet xx.xx. 2014 med hjemmel i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 30.

§ 1 Når det ytes enke- og enkemannspensjon og uførepensjon som reguleres etter lov om Statens pensjonskasse § 35 og tilsvarende regler for andre offentlige tjenstepensjonsordninger, skal samordningsfradraget for folketrygden i enke- eller enkemannspensjonen utgjøre gjenlevendetillegget etter folketrygdloven § 12-18 første ledd.

§ 2 Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

7.6 Utkast til forskrift om unntak fra samordning av avtalefestet pensjon fra 65 år med uføretrygd

Forskrift om unntak fra samordning av avtalefestet pensjon fra 65 år beregnet som tjenstepensjon med uføretrygd fra folketrygden

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet xx.xx. 2014 med hjemmel i lov om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 30.

§ 1. Virkeområde

Forskriften kommer til anvendelse når det utbetales delvis avtalefestet pensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning fra 65 år som er beregnet som alderspensjon fra tjenstepensjonsordningen, delvis uførepensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning og delvis uføretrygd fra folketrygden.

§ 2. Unntak fra samordning

Det skal ikke gjøres samordningsfradrag i den tjenstepensjonsberegnete avtalefestede pensjonen.

§ 3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.